

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek dne 24. decembra 1935.

Štev. 134.

Mir tudi gospodarstvu

Zopet doni po zemlji veselo božično oznanilo, da bodi mir vsem ljudem na zemlji, ki so dobre volje, a žal ne bo prodrla to oznanilo v vse dežele in v vse narode. Veselo božično petje bo v nekaterih deželah zamrlo v hrupu bojnega trušča. A niti v deželah, kjer vlada mir, se ne bo moglo božično oznanilo popolnoma uveljaviti, ker nasprotja so razbila slogo narodov in po vsem svetu postaja priprava za vojno važnejša od priprave za mir. Vrh vsega pa še uničuje blagostanje ljudi ostra gospodarska vojna, ki se bje med narodi že leta in ki je postavila med vse narode težke zapreke in visoke zidove, da je zastala trgovina in padlo narodno blagostanje.

A celo v vrstah istega naroda ni prave volje za mir. Stan je proti stanu v borbi, skupina proti skupini in le prebogost se celo javno oznanja, da je uničenje te ali ene skupine, tega ali onega stanu smisel vsega življenja. V tem medsebojnem boju pa propadajo sile in omaguje blagostanje naroda, da postaja pomanjkanje vedno splošnejše in beda vedno večja.

Bolj ko kdaj je zato potrebno, da bi veselo božično oznanilo oživel zopet z vso silo in da bi se rodila v ljudeh ona dobra volja, ki je potrebna za največji blagoslov človeštva — za mir na zemlji. Zopet naj zavlada mir med narodi in v narodih, da bodo oživele vse tvorne sile človeštva in da si bodo ljudje v medsebojni pomoči zgradili temelje novega blagostanja in novega napredka.

Ini zaradi dosege tega cilja — tudi mir gospodarstvu, da se bodo mogli gospodarstvi ljudje mirno posvetiti svojemu delu in odpirati svojemu narodu nove vire zasluga. Danes gospodarstvo tega miru nima in v tem je tudi glavni vzrok, če ne pridemo iz klešč, s katerimi nas je pritiskala gospodarska stiska.

Noben gospodarski človek ne more danes niti s skromno verjetnostjo računati na to, kaj mu prinese jutrišnji dan. Vsak hip more nov zakon ali nova uredba vreči v prah vse njegove kalkulacije. Majhen amandman v finančnem zakonu in za že zaključeno poslovno leto se morejo predpisati novi davki. Vedno mora biti gospodarski človek pripravljen na podobna presenečenja in enkrat prihajajo ta od države, drugič pa od občin in samouprav.

Pri tem pa se množe vedno bolj zapleteni predpisi, da postaja zaradi njih gospodarsko poslovanje vedno težje in vedno bolj tvegano. Vedno nove težkoče pa ustvarja tudi uprava, ki ne vzdrži istega tempa ko nova odkritja in ki zato izdaja predpise, ki so redoma že zastali za tokom življenja.

Pri tem pa mora biti gospodarski človek pripravljen vedno še na druga, dejali bi elementarna presenečenja, kakor so bile pretekli mesec sankcije proti Italiji. Na mah so te izpremenile vso našo zunanjo trgovino in lesno sploh popolnoma ustavile. Potrebni bi bili takojšnji in energični protukrepi, da bi se paralizirale pogubne posledice sankcij. A kje so še daleč ti naši protukrepi, ko pa nismo še niti iz stadija debat in anket.

Se pa ni dovolj nadlog za naše izmučeno gospodarstvo. Popoln zastoj na denarnem trgu je vzlet gospodarstvu potrebne kredite, visoka obrestna mera je uničila rentabilnost podjetij, enostranska kmetjska zaščita pa decimirala še one nevelike kapitale, ki smo jih imeli.

Ko pa naš človek komaj zmaguje in ko dostikrat niti ne zmaguje vseh teh težav, postaja pritisk tujega kapitala vedno močnejši. Naše na srednjih stanovih sloveče gospodarstvo je že na tem, da ne vzdrži več boja niti za svoj gol obstanek. Zato tudi gospodarstvu mir, da bo mo-

glo nemoteno opravljati svoje funkcije. Ne vznemirjati gospodarstvo z vedno novimi predpisi, ne zahtevati od njega več, kakor zmore, temveč pustiti mu toliko, da more

dihati in da more pridobivati. Nujno potrebuje tudi gospodarstvo svoj mir in to je božična želja, ki preveva vse naše gospodarstvo.

Določitev davčne osnove po reklamacijskem odboru

Važna razsodba državnega sveta

Državni svet je na svoji javni seji z dne 4. in 5. oktobra sklepal o vprašanju, ali more reklamacijski odbor pri reševanju pritožbe zastopnika države proti sklepu davčnega odbora določiti višjo osnovo od one, ki je bila predložena v pritožbi, ter je o tem vprašanju izdal naslednji sklep, ki je bil objavljen v prilogi »Službenih novic«, št. 294, na strani 1079/80.

»V čl. 133. zakona o neposrednih davkih je predpisano, da »sklepajo o pritožbah proti sklepu davčnih odborov reklamacijski odbori.« V čl. 135. istega zakona je določeno, da »reklamacijski odbor preceeni vse vložene pritožbe proti sklepu davčnega odbora.«

Kar se pa tiče vprašanja, v katerih mejah se mora gibal reklamacijski odbor pri določevanju davčne osnove, o tem ni v zakonu posebnega predpisa. Pomanjkanje posebnega zakonskega predpisa o tem pomeni, da se v tem primeru uporablja splošno pravno načelo, po katerem more oblast, ki sklepa o določenem vprašanju, sklepati samo o tem, za kar se zahteva sklep, ne pa tudi preko tega.

Po čl. 122. zakona o neposrednih davkih more vložiti pritožbo proti sklepu davčnega odbora reklamacijski odbor tako davčni zavezanec kot zastopnik države. S tožbo davčnega zavezanca se vedno zahteva znižanje one vsote dohodka, ki jo je določil davčni odbor kot davčno osnovo, dočim se s tožbo zastopnika države zahteva povišanje te vsote. Kjer pa ni pritožbe, tam ostaja sklep davčnega odbora v veljavi in ta odmera sploh ne pride pred reklamacijski odbor. Z ozirom na to pridejo pred reklamacijski odbor samo one odmere, proti katerim je bila vložena pritožba. Ker pa reklamacijski odbor »presoja vložene pritožbe«, pomeni to, da samo ocenjuje umestnost vloženih pritožb in določa davčno osnovo samo z ozirom na navedeno odmero v pritožbi. Iz tega sledi, da rekla-

macijski odbor v smislu čl. 133. in 135. zakona o neposrednih davkih pri določevanju davčne osnove ne more iti nad zahtevo, postavljene v pritožbi. Zato ne more reklamacijski odbor pri sklepanju o pritožbi zastopnika države proti sklepu davčnega odbora določiti davčno osnovo na višji znesek, kakor pa je naveden v pritožbi.

Pri sklepanju o tem vprašanju pa je bila poudarjena kot važna določba iz odst. 8. čl. 120. zakona o neposrednih davkih, ki je predpisana za davčni odbor in ki po zadnjem odstavku čl. 134. velja tudi za reklamacijski odbor. Ta zakonska določba se glasi: »Pri določitvi davčne osnove ne more davčni odbor iti izpod uradno dognanih podatkov (čl. 108., točka 4.), ki jih je zbrala davčna uprava in predložila davčnemu odboru, razen v primerih, ko se pred davčnim odborom nasprotno dokaže.« Podatki pa, o katerih govori točka 4. člena 108., so oni podatki, ki jih morajo dati davčnim oblastem vse javne ustanove, samoupravne in državne (občine, pošte, carinarnice, železnice itd.) glede prometa (uvoza, izvoza, plačila trošarine itd.), ki se po njih opravlja. Z ozirom na besedilo določbe iz točke 4. čl. 108. se ti podatki ne nanašajo na dohodek, temveč na promet. Odnosno o višini dohodka, odnosno davčna osnova pa se pojavlja kot rezultat dela davčnega, odnosno reklamacijskega odbora, kateremu kot podloga služijo uradno zbrani podatki, v kolikor niso bili ovrženi.

Iz vseh teh razlogov se v določbi odst. 8. čl. 120. ne more najti pooblastilo za reklamacijski odbor, da gre pri odmeri dohodka tudi nad predlog, naveden v pritožbi zastopnika države. Ker pa nima reklamacijski odbor tega pooblastila tudi po nobenem drugem zakonskem predpisu, potem pomeni to, da more reklamacijski odbor pri sklepanju o pritožbi zastopnika države iti v svoji odmeri samo do zahtev, ki so bile postavljene v pritožbi.

Važna navodila za prijavo centnine

V »Finančnem zborniku«, uradnem glasilu finančnega ministristva z dne 5. decembra je bila objavljena okrožnica vsem davčnim oblastem glede prijave rentnine. V tej okrožnici se najprej nalaga davčnim upravam, da pozovejo javno vse davčne zavezanca, da v mesecu januarju vložijo svoje prijave za odmero rentnine. One zavezanca, ki tega ne bi storili, morajo davčne uprave z individualnim pozivom pozvati, da to store med 20. in 28. februarjem. Okrožnica pravi, da morajo davčne upravne oblasti letos bolj paziti na plačevanje rentnine, kakor druga leta. Tako ni skoraj nobena davčna uprava obdačevala dohodka od zakupa zemljišč, če je zakupnina večja od čistega katastrskega dohodka ali če je dvorišče, ki meri 500 kvadratnih metrov, bilo dano ločeno od posloja v zakup. Le redko je bil tudi obdačen dohodek od podzakup, od kavarniškega, tvorniškega in drugega pohištva, ki je bilo oddano v najem. Zlasti pa niso davčne uprave pazile na rentno dohodke, ki se izplačujejo v tujino, kakor na primer: odškodnina za patente, licence, trgovske znake in podobno. Prav tako tudi ne za odškodnine, ki jih plačujejo posamezniki karteli drugim, kakor na primer: za ustavitelje dela, za izključno pravico prodaje itd. Vsi ti prejemki se morajo v bodoče obdačevati s stopnjo 15 odstotkov.

Do 15. marca morajo biti davčne uprave s proučevanjem prijav gotove.

Davčne oblasti se posebej opozarjajo še na naslednje izpremembe:

V čl. 60 je dodan nov odstavek k čl. 142 zakona o neposrednih davkih in morajo zasebni ovaditelji davčnih utaj plačati od svoje nagrade davek na rentne.

V čl. 61 se stavek v prvem odstavku glasi v bodoče: »Razen obresti od hipotekarno zavarovanih terjatev ter primerov odbitja davka po čl. 71, ne podleže davku na rente dohodki, ki jih ima zavezanec pridobitve in za katere dokaže, da izhajajo dejansko iz njegovega poslovanja in da so bili kot takšni prijavljeni davčni oblasti in že obseženi v dohodku, zavezanem pridobitvi.«

V čl. 68 se na konec drugega odstavka doda: »v kolikor dogovorne stranke ne dokažejo pri postopku za odmero davka ali v pritožnem postopku kaj drugega.«

V čl. 69, I. odst. in 2. točka II. odst. sta črtana in se vstavi nova določba: »Davek na rente, ki se plačuje posredno po dolžniku znaša po čl. 71 6%, t. j. šest dinarjev od vsakih 100 Din davčne osnove.« Za druge obresti se plačuje tudi v bodoče davek z 12 odstotkov, odnosno 15 odstotkov glede na višino obrestne mere. Obresti od dolgov v tujini podleže rentnemu davku samo do višine 8 odstotkov obrestovanja. Če

obrestovanje presega ta odstotek, potem podleži višek obresti družbenemu davku.

V § 46 zakona o proračunskih dvanajstlinah za leto 1935/36 je vnešena določba, po kateri se more odložiti odmera in izterjavanje davka na rente onim davčnim zavezancem, ki v redu prijavijo svoje terjatve in od njih pogojene koristi in ki dokažejo, da zaradi plačilne nesposobnosti dolžnika ali veljavnih zakonskih predpisov (uredba o zaščiti kmetov) ne morejo realizirati pogojenih koristi.

Končno se v okrožnici navaja, da bodo okrožni inspektorji ostro gledali na to, da ne bodo letos dohodki od rentnine premajhni. Na omiljenje davčne prakse torej ni računati.

Dr. Edo Šlajmer

Na svojem domu v Št. Vidu nad Ljubljano je umrl v ponedeljek ob 2. uri popoldne med. univ. prof. dr. Edo Šlajmer, ki ga dve generaciji slovenskega naroda častita kot najboljšega in najplemenitejšega slovenskega zdravnika.

Kot znanstvenik, zdravnik, narodnjak in človek je bil dr. Šlajmer mož, da je vsemu našemu narodu v ponos. Poznal je vse pridobitve moderne medicinske vede, se udeležil in poročal na številnih mednarodnih zdravniških kongresih, bil član zdravniških društev v Beogradu in Pragi in najvišjega sanitetnega sveta na Dunaju ter znan kot uspešen zdravnik ne le v vsej stari monarhiji, temveč tudi še izven njenih mej. Neredko se je pripetilo, da so znameniti zdravniki v Trstu in Dunaju dejali bolnikom iz Ljubljane, kaj iščejo zdravlja v dragih sanatorijih v tujini, ko pa imajo v Ljubljani — dr. Šlajmerja.

Ko je postal dr. Šlajmer l. 1892, primarij na ljubljanski bolnišnici, je bila ta v naravnost obupnem stanju. Bolniki so se bali te bolnišnice in le v skrajni sili ter v strahu iskali v njej pomoči. Ko pa je bil po Šlajmerjevih navodilih postavljen kirurški oddelek v novi deželni bolnišnici, so bolniki z zaupanjem in lahkega srca hodili v bolnico, ker so bili prepričani, da jim bo vrnil zdravje dr. Šlajmer. Ves pa se je posvetil svojim bolnikom dr. Šlajmer, ki nikdar ni gledal na to, če je bolnik premožen ali reven. Kako mnogokrat je dr. Šlajmer revežem dal sam denar, da so si kot rekovali mogli privoščiti boljšo hrano. Da je zaslovela po vsej Sloveniji in še daleč po svetu ljubljanska bolnišnica, je zasluga dr. Šlajmerja, kakor je tudi njegova zasluga, da je dobila Ljubljana svoj prvi moderni sanatorij »Leonišče«.

Vzor moža pa je bil dr. Šlajmer tudi kot narodnjak. V politično življenje sicer ni nikdar posegal, toda svojim idealom je ostal vedno in ob vsakem času zvest in se ni uklonil nobeni sili. Ob izbruhu balkanske vojne je prevzel vodstvo kolone Rdečega križa v Srbiji, med svetovno vojno je rešil marsikaterega našega človeka in se ni zmenil za to, da so že sušljali vojaški krogi, da je treba tega slavjanofila aretirati.

Ali ne samo kot zdravnika, narodnjaka, temveč tudi kot človeka in moža, ki je vnet za vse dobro, lepo in plemenito, je častila Ljubljana dr. Šlajmerja. Njegov dom je bil vedno živo ognjišče naše narodne misli in hiša, ki je vedno podpirala reveže. Vsi njegovi sinovi in hčere so bili odlično vzgojeni in vsi so ostali zvesti vzorom svojega očeta.

Po vsej Sloveniji je bolno odjeknila vest o njegovi smrti in dokler bo živel slovenski narod bo živel tudi spomin na dr. Šlajmerja kot enega največjih slovenskih zdravnikov, človekoljubov in narodnjakov.

Večna slava spominu dr. Šlajmerja!

Pogreb bo v sredo ob 3 popoldne.

„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka
v Ljubljani

Gospodska ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

Proti monopolu šolskih knjig in zvezkov

Kakor smo že poročali, je v Beogradu intervenirala deputacija iz Slovenije proti monopolu šolskih knjig in zvezkov. Na skupni seji vseh zaradi tega monopola prizadetih strok je bila soglasno sprejeta naslednja spomenica, iz katere posnemamo:

„Zakon o učnih knjigah za ljudske, meščanske in srednje šole je bil objavljen že leta 1929., a se pet let ni izvajal, ker je pač bil preškodljiv za kulturne, gospodarske in tudi državne interese. Zlasti pa je monopolizacija šolskih knjig in zvezkov napadna iz naslednjih razlogov.

1. Šolske knjige imajo velik kulturni vpliv na vse življenje naroda in morajo biti zato v vsakem pogledu na višku. To načelo pa je bilo dostikrat kršeno.

2. Ni se zadostno upoštevalo, da morajo biti knjige za Slovenijo pisane v slovenskem jeziku. Cena šolskih knjig je bila previsoka. Dobre šolske knjige bomo dobili le, če bo izdajanje knjig prepuščeno svobodni konkurenci. Zato naj si država pridržijo samo pravico odobritve in potrditve.

3. Monopol na šolske zvezke se ni obnešel, ker so bili monopolizirani zvezki kakovostno slabši od onih, ki so jih izdajala

zasebna podjetja, vrhu tega pa še za 25 do 50 odstotkov dražji.

4. Zasebna tiskarska podjetja morejo izdajati tudi najfinjša dela, dočim državne tiskarne niso tako dobro opremljene, da bi mogle izdajati kakovostno tako dovršena dela ko zasebne tiskarne.

5. Že danes je 45 odstotkov grafičnega delavstva brez posla in z uvedbo monopola šolskih knjig bi se brezposelnost med njimi še znatno povečala.

6. V težki stiski pa so že danes tudi tiskarne in monopol šolskih knjig bi uničil marsikatero staro in solidno podjetje.

7. Ista usoda pa grozi z monopolizacijo tudi knjigoveškim podjetjem.

8. A tudi založniška podjetja in knjigarne bi bile z uvedbo monopola težko prizadete.

9. Na škodi pa bi bila tudi država, ki bi izgubila mnogo na davkih, ker bi bilo polno davkoplačevalcev uničenih.

Iz vseh teh razlogov naj se stavi v fin. zakon poseben amandman, s katerim se onemogoči monopolizacija knjig in zvezkov. Obenem naj se dovoli še nadalje uporaba starih knjig, kar bi prihranilo staršem velike izdatke za nove knjige.

Upati je, da bo ta nad vse utemeljena spomenica tudi doživela popoln uspeh.

Novo ravnateljstvo OUZD

Novo imenovani člani ravnateljstva in nadzorstva (mesto odstopivših so bili poklicani namestniki) so v petek izvolili novo upravo OUZD. Za predsednika je bil izvoljen urednik »Slovenca« Franc Kremžar, za podpredsednika pa Leopold Jonke in Matko Turk. Za predsednika nadzorstva je bil izvoljen Ivan Krvina, za podpredsednika pa inž. Franc Miklavc in Leopold Vestner. Rentni odbor tvorijo gospodje: dr. Jeglič, Klanjšek, Majeršič, Kukovica, gradbeni odbor pa predsednik Kremžar, Golobranc, Turk, Majeršič in Jonke.

Stanje naših aktivnih kliringov

Po zadnjem izkazu Narodne banke se je naš aktivni saldo v kliringu z Nemčijo povečal od 376 na 378 milijonov dinarjev. Na plačila je treba čakati natančno šest mesecev. Guverner Narodne banke se je odpeljal v Nemčijo, da doseže ugodnejšo ureditev kliringškega prometa z Nemčijo.

Terjatve proti Italiji so se zmanjšale od 184 na 176 milijonov dinarjev. Narodna banka ponovno opozarja naše uvoznike blaga iz Italije, da morajo poravnati svoje dolgeve in vplačati v kliring do 27. t. m. 30 % svojih dolgov, ostalih 70 % pa v dveh mesecih.

Bolgarski kliringški dolg se je povečal na 0.98 milijona Din. Na izplačilo je čakati 97 dni.

Turški kliringški dolg pa znaša 389.000 francoskih frankov in morajo naši izvozniki čakati na plačilo 36 dni.

Posledice sankcij v lesnem gospodarstvu Bosne

Izvajanje sankcij povzroča v lesnem gospodarstvu Bosne vedno težje posledice. Lesna podjetja so začela odpuščati delavstvo. Tako je odpustilo podjetje »Ugar« 500 delavcev, podjetje bratov Feltrinelli 500 delavcev, »Vardar« 200 delavcev in manjše žage 300 delavcev. Skupno je izgubilo zaradi sankcij že 1500 delavcev zaslugek.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 21. decembra objavlja: Uredbo o davčnih in taksnih ugodnostih za hotelsko industrijo — Uredbi o izločitvi kraja Gruža iz občine Kostanjevica in njegovo priključitev občini Šent Jernej, ter o izločitvi kraja Grinci iz občine Drbetinovi in občino Juršinci — Uredbo o podaljšanju roka iz § 74. zakona o ukoriščenju vodnih sil za podelitev dovolitve za naprave vodnih

Dve pomembni 60letnici

Dne 19. t. m. je praznoval svojo šestdesetletnico univ. prof. in bivši rektor ljubljanske univerze dr. Metod Dolenc. Za slovensko pravno zgodovino, za slovensko pravno znanost in za razvoj naše zakonodaje si je pridobil trajnih in neizbrisnih zaslug. S svojimi temeljitimi spisi pa si je pridobil tudi priznanje tujega znanstvenega sveta.

Dne 23. t. m. pa je praznoval svojo šestdesetletnico univ. prof. dr. Ivan Prijatelj. Že za časa svojega bivanja na Dunaju kot nameščene v dvorni knjižnici je postal s svojimi esejji in študijami iz naše literarne in politične zgodovine duhovni vodja naše akademske mladine. Med vojno je bil eden važnih členov v verigi mož, ki so aktivno delovali za naše osvobojenje. Po vojni je na ljubljanski univerzi bil pravi vodnik mladine, ki jo je usposobil, da je objektivno prerajala naše politično življenje. Poleg tega je izdal celo vrsto literarno-zgodovinskih del, ki so se odlikovala prav tako po edinstvenem briljantnem slogu ko po bogatosti in globočini idejne vsebine. Nova pota gledanja v naše politično življenje je odprl slovenski javnosti dr. Ivan Prijatelj, ki pa je kljub svojemu zaslužnemu delu doživel tudi marsikatero veliko razočaranje. Njegov jubilej je zato tem svetlejši zapisan v zgodovini našega naroda.

Slovenska gospodarska javnost, ki se je vedno živahno zanimala za napredek slovenske znanosti, se s hvaležnostjo spominja zaslug obeh jubilarov za slovensko kulturo in slovenski narod.

Da bi nam bila še dolgo vrsto let ohranjena oba jubilara: Dr. Metod Dolenc in dr. Ivan Prijatelj!

Silvestrovanje v »Trg. domu«

Ali ste že prečitali pester program, ki ga je pripravila radijska oddajna postaja pod devizo »Staremu letu v slovo« in katerega bo oddajala iz velike dvorane Trgovskega doma. Vsi Slovenci širom sveta bodo poslušali in občudovali prenos petrega programa. Ker je čisti dobiček namenjen v socialne svrhe, je številni poset tega večera že sedaj zajamčen. Kdor si želi rezervirati mize, naj se obrne pravočasno in sicer najkasneje do 30. t. m. na telefonsko štev. 29-27. Vabljeni so vsi, ki žele preživeti Silvestrov večer v res dobri volji. — Uprava Združenja trgovcev.

Od 3—5%

se Vam obrestujejo prihranki, ki jih naložite pri nas.

Pred zločinci

je zavarovan denar, ki se zaupa nam.

Nad 10.000 vlagateliev

štejemo v svoj krog.

Vabimo vanj vse,

ki hočete vlagati v shranitev in obrestovanje pri zavodu, za katerega jamči z vsem premoženjem in davčno močjo
Dravska banovina.

Kratkoročna posojila

dajemo pod ugodnimi pogoji

HRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA

(prej Kranjska hranilnica)

Vesele božične praznike
želi vsem naročnikom in prijateljem ter vsem, ki se trudijo za napredek slovenskega gospodarstva

»Trgovski list«.

Politične vesti

Ker sta odstopila ministra Komnenović in Bobić, je bila izvedena rekonstrukcija vlade ter je bil imenovan za ministra za socialno politiko in narodno zdravje ter za namestnika ministra za telesno vzgojo Dragiša Cvetković, za gradbenega ministra pa dr. Kožulj.

Zakon o poštastitvi predsednika Masaryka je bil sprejet v parlamentu soglasno. Celo Henleinovi pristaši so glasovali za ta zakon, kar je zbudilo splošno pozornost. Tudi senat je sprejel ta zakon soglasno.

Za angleškega zunanjega ministra je bil imenovan Eden, kar je očiten dokaz, da se bo nadaljevala politika sankcij proti Italiji.

Anglija je vprašala vlade Španije, Grčije, Jugoslavije in Turčije, če so pripravljene vztrajati na sistemu kolektivne varnosti in priskočiti Angliji na pomoč, če bi bila napadena od Italije. Od vseh balkanskih držav je prišel pritrdilen odgovor v prej ko 48 urah, kar je bilo v Londonu sprejeto z velikim zadoščenjem.

Angleške ladje, ki so se pred tedni umaknile v Atlantski ocean, da bi se na ta način zmanjšala napetost med Italijo in Anglijo, so se zopet vrstile v Sredozemsko morje.

Po mirovnih pogojih, ki jih je sestavil pred tremi meseci etiopski cesar, bi bil mogoč mir med Italijo in Etiopijo na tej podlagi: Aduo in Adigrat bi odstopila Etiopija Italiji, obdržala pa sveto mesto Aksum. Etiopija bi odstopila nadalje Italiji velik del pokrajine Ogaden. Etiopija pa bi morala dobiti svoboden dostop do morja, in sicer v mestu Asab v Eritreji ali pa pristanišče Zeilo v angleški Somaliji. Etiopija bi končno dovolila naseljevanje vsem tujcem, vendar pa ne bi priznala Italiji nobenih posebnih predprav.

Etiopska poročila poročajo o silnih bojih na severni fronti. Etiopci so prodrli italijansko fronto na dveh mestih, prodrli do mesta Makale in po neklih vestih tudi že zavzeli to mesto ter se zelo približali mestu Aksumu. Italijanska vojska se na vsej fronti umika, ker je precej demoralizirana zbog neustrašenega prodiranja Etiopcev.

Etiopsko uradno poročilo pravi, da je etiopska vojska na severni meji 19. t. m. zaplenila 10 tankov, 28 strojníc, mnogo municije in hrane ter ujela 700 Italijanov.

Tudi na južni fronti so dosegli Etiopci značne uspehe. Pričakujejo, da se v Ogadenu v kratkem začne splošna ofenziva Etiopcev.

Veliki fašistični svet, ki se je sestal v sredo, je v soboto zaključil svoje zasedanje in sklenil, da bo Italija nadaljevala vojno proti Etiopiji, dokler ne doseže vseh svojih vojnihih ciljev.

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide zaradi božičnih praznikov v soboto, dne 28. decembra.

SLOVENIA-TRANSPORT

LJUBLJANA - TELEFON 27-18

Mednarodni transporti

Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Denarstvo

Gradska štedionica v Zagrebu se odpovedala zaščite

Upravni odbor Mestne hranilnice v Zagrebu je na svoji seji z dne 19. t. m. sklenil, da se začne z 28. decembrom ne bo več posluževal uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov in so zato vse vloge na knjižice in na tekoče račune od 28. decembra dalje svobodne.

Da je mogla zagrebska mestna hranilnica storiti ta korak, je v veliki meri zaslug občinske uprave, ki se je potrudila, da je vrnila hranilnici znaten del svojih dolgov. Tudi v Ljubljani bi se moglo kaj več storiti za likvidacijo Mestne hranilnice. Tako bi bilo nad vse priporočljivo, če bi mestna občina prodala vsaj one svoje nepremičnine, ki so deficitne, ter z izkupičkom odplačala del svojih dolgov.

Odlog plačil je dovoljen:

Posojilnemu in hranilnemu društvu pri Sv. Emi za 5 let od 26. junija 1934 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka.

Kmetički posojilnici in hranilnici v Št. Rupentu pri Mokronogu za 6 let od 19. marca 1934 dalje. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka.

Italijanska zlata zbirka ni dala posebnega uspeha

Italijanski listi poročajo zelo malo o rezultatu od Italijanske banke vodene zlate akcije. Samo »Stampa« je označila kot cilj vse akcije, da se zbere pol milijarde zlata. To pa ni posebno velika vsota, ker je samo mesečni odtok zlata iz Italijanske banke večji. V mestih Genua, Turin, Milan, Rim in Neapelj so dosedaj zbrali vsega skupaj 33 q zlata. Na podlagi tega rezultata bi se moglo sklepati, da bo vsa Italija zbrala 330 q, kar bo dalo pol milijarde lir. Zbirka poročnih prstanov bi mogla dati, ker se neizprosno zahtevajo vsi ti prstani, okoli 10 milijonov prstanov, kar bi dalo 750 milijonov lir. Skupno bi torej dala vsa zlata akcija eno milijardo in 250 milijonov lir. Nekaj pomoči bi torej zbirka le dala, saj je zlata podloga Italijanske banke padla že na dve in pol milijardi.

Položaj na londonskem trgu srebra

se je nekoliko umiril. Londonski trgovci so izprevideli, da ne morejo več računati na ameriško podporo. Amerika kupuje srebro predvsem na Kitajskem in v Mehiki. Zato so v Londonu mnenja, da je treba dopustiti znižanje tečaja za srebro do stopnje, ki je v skladu z izpremenjenimi razmerami. Tako bodo nastale zopet zdravne cene in ustvarjena bo podloga za postopno ozdravljenje trga. Po mnenju strokovnjakov se more izvesti stabilizacija cen srebra na tečaju 19 do 12 penijev za unčo.

*

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani obrestuje do nadaljnjega vloge na vložne knjižnice po 3% (brez dogovorjene odpovedi), vezane vloge pa po 4%. Češkoslovaška narodna banka bo s 1. januarjem znižala obrestno mero. Obrestna

mera za menice je znašala doslej 3 in pol odstotka, za lombard pa 3% do 5%.

Češkoslovaška Deželna banka lombardira klirinške terjatve čsl. izvoznikov proti Italiji, in sicer dovoljuje za eno liro 1-60 Kč predujma.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

- 1309 — Liepaja (Latvija): hrastovi furnirji;
- 1310 — Tel-Aviv: raznovrsten žagan les, furnirji, zaklopke in deli zabojev;
- 1311 — Reichenhall (Bavarska): strešne deščice;
- 1312 — Dunaj: držala (za peresa);
- 1313 — Groningen (Nizozemska): hrastovina za pohištvo;
- 1314 — Rotterdam: bukov les (deske in latve).

Deželni pridelki:

- 1315 — Podmokly (Češkoslovaška): listje magnolije (okrasno cvetje);
- 1316 — Praga: okrasne cvetlice in cvetje;
- 1317 — Berlin: razna semena, fižol, grahorica in krma;
- 1318 — Hamburg: ponuja se zastopnik za kamilice, beladono (listje in koren), konjski zob (herba hyoscyami), divji šipek, razna semena (mandlove peške, za gorčico in mak);
- 1319 — New York: ponuja se zastopnik za razna rastlinska olja;
- 1320 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za suho povrtnino;
- 1321 — Mittelbiberach (Vrtemberska): trs;
- 1322 — Berlin: predivo od konoplje in tulja;
- 1323 — Stockholm: okrasno cvetje in rastline (rože, anemone, mimoze in nageljni);
- 1324 — Malta: vrbe in raznovrstni trsi;
- 1325 — Voorburg: zastopnik za hmelj;
- 1326 — Rotterdam: konzerve iz paradiznikov.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

- 1327 — New York: ponuja se zastopnik za sirovo maslo;
- 1328 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za kožne izdelke;
- 1329 — Hamburg: ponuja se zastopnik za mravljinčna jajca;

Po izkazu Francoske banke z dne 13. decembra se je njena zlata podloga povečala za 6 na 65.911 milijonov frankov. Prvič po dolgem času izkazuje banka zopet dotok zlata.

1330 — Solun: ponuja se zastopnik za svinjske ščetine in za drugo živalsko dlako;

- 1331 — Rotterdam: salame;
- 1332 — Amsterdam: volna za blazine;
- 1333 — Rotterdam: vino.

Industrijski proizvodi:

- 1334 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za kuhinjsko posodo in elektrotehnične predmete;
- 1335 — Dunaj: pletene opanke in copate;
- 1336 — Ginneken (Nizozemska): testenine;
- 1337 — Tilburg (Nizozemska): zastopnik za testenine;
- 1338 — Maastricht (Nizozemska): zastopnik za testenine;
- 1339 — Rotterdam: testenine;
- 1340 — Amsterdam: zavese;
- 1341 — Amsterdam: ponuja se zastopnik za preproge in zavese;
- 1342 — Rotterdam: gozjerice.

Rudarski proizvodi:

- 1343 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za cement;
- 1344 — Malta: cement;
- 1345 — Rotterdam: apnenec.

Neka velika londonska tvrdka se zanima za naše polfabrikate in fabrikate, ki služijo naslednjim industrijam: električni, radijski, motorni, izdelovanju hladilnikov in podobnim industrijam.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cilj pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Indijski trg se odpira Jugoslaviji

Beograjska angleška revija South Slav Herald (Beograd, Knez Mihajlova 5) sporoča, da je prejela iz Bombaya pismo, v katerem se zahtevajo informacije o možnosti izvoza jugoslov. proizvodov v Indijo. V pismu se naglašja, da bi mogla Jugoslavija v uvozu Indije zavzeti mesto Italije. Zlasti pa se zahteva direktni kontakt s tvrdkami, ki izvažajo naslednje predmete: oljčno olje, sardine in druge konzervirane ribe, konzervirano gnat, sire, salame in konzervirane klobasice, makarone, jesih (vinski) itd.

Iz tega seznama se vidi, da se v Indiji zahtevajo baš ti predmeti, ki jih Jugoslavija more dobavljati. Ker ima Indija nad 300 milijonov ljudi, bi mogla Jugoslavija izvažati v Indijo prav znatne količine.

Vse ponudbe naj pošljejo jugoslovanski izvozniki na naslov: »Gozen, Trading and Advertising Company, Clarke House, Wodehouse Road, Bombay, India.

Inserate za novoletno številko »Trgovskega lista«, ki izide v torek, dne 31. decembra, sprejema uprava do ponedeljka 30. t. m. opoldne.

Dobave-licitacije

Kr. banska uprava razpisuje za oddajo gradbenih del za zgradbo železobetonskega mostu čez Savo pri žagi v Soteski I. javno pismeno ponudbeno licitacijo, ki bo 2. januarja ob 11. v sobi 218 tehničnega oddelka v Ljubljani (Gajeve ulica). Podrobnosti na razglasni deski oddelka.

Gradbeni oddelak direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 31. decembra ponudbe o dobavi 2 kompletnih kontrolnih tračnic, 2000 držajev za krampe in 2000 držajev za lopate.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 2. januarja ponudbe o dobavi 800 kg strojnega, 600 kg cilindrskega in 800 kg vulkanskega olja, 300 kg tovozne masti, risalnih in pisarniških potrebščin (držala, tuš, ris. peres, sušilnikov, papir itd.); do 8. januarja o dobavi 15.000 kg portland cementa, 15 m gumijastega kabla, gonilnega jermena in 2000 kg transformatorskega olja.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 31. decembra ponudbe o dobavi večje množine papirja.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 2. januarja ponudbe o dobavi strokovnih knjig, 600 raznih strojnih vijakov, 78 m raznega železa, 22 izolatorjev, 30 kabelnovih čevljev, 300 kg karbida in ponudbe za zavarovanje rudniških objektov in inventarja ter do dne 8. januarja o dobavi ročic in verig za zasekavalni stroj Korfmann.

Komanda pomorskega vasiloplovstva v Divuljah sprejema do 3. januarja ponudbe o dobavi 20 aviatičarskih aparatov in rezervnih delov.

Doma n po svetu

Na seji ministrskega sveta je bilo med drugim sklenjeno, da se odobri konvencija, ki je bila sklenjena med našo monopolno upravo in češkoslovaško tobačno režijo. S tem je redna oddaja našega tobaka v Češkoslovaško zagotovljena za vrsto let. Nadalje je bilo sklenjeno, da se odkupne cene za tobak zvišajo. Mimogrede bodi omenjeno, da smo mi to že ponovno zahtevali.

Izvrševanje privatne zdravniške prakse je bilo prepovedano zagrebškemu zdravniku dr. Karpatiju, ki je bil zapleten v zagrebško afero zaradi nedovoljene odprave plodov. Dva druga zdravnika pa prišla pred disciplinski svet.

V Mostah pri Ljubljani je bila v nedeljo slovesno blagoslovljena nova cerkev, ki je prva lesena cerkev v Sloveniji.

Dovoz jugoslovanskega hmelja v transitna skladišča v Zatecu je letos dosegel 14.036 starih stotov ali 93 % vsega tujega dovoza v Zatec. Večina jugoslovanskega hmelja se je nato iz Zateca izvozila v Združene države Severne Amerike, znatne količine pa tudi na Japonsko.

Novi zagovornik marsejskih atentatorjev Berthon je prišel v Aix de Provence in izjavil novinarjem, da še ni mogel proučiti obtožilnega gradiva proti atentatorjem, ker je preveč zaposlen s Stavijskijevu afero. Nadalje je izjavil, da bo odvetnik Desbons (ki se je tako čudovito proslavil pri prvi razpravi), zopet sprejet v odvetniško zbornico. Jugoslovanska javnost bo pač sprejela to izjavo z velikim začudenjem.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, moga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Ustanovljeno leta 1906

Najboljši stroji? Vsak kupec najboljša referenca!
Tudi na obroke dobavi tvrdka

The Rex Co.

Telefon
22-68

Ljubljana
Gradišče 10

Telefon
22-68

Ustanovljeno leta 1906

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 25. dec.: 9.00 Harfa solo — 9.45 Versko predavanje (ravnatelj Jože Jagodic) — 10.00 Prenos iz stolne cerkve v Ljubljani — 11.15 Slavnostni koncert, radijski orkester — 12.00 Čas, objava sporeda — 12.15 Božične pesmi raznih narodov (na ploščah) — 15.00 Wagner: Tannhäuser (opera na ploščah) — 15.40 Koncert vojaške godbe 40. pp. Triglavskega pod vodstvom Dr. Zivanovića — 17.00 Božična igra; napisal Andrej Suster Drabosnjak, priredil Niko Kuret, igrajo člani radijske dram. družine, režira ing. Ivan Pengov — 19.30 Nac. ura — 20.00 Čas, vreme — 20.10 Koralni zbori iz Bachovega Božičnega oratorija; izvaja gl. dr. »Sloga« s spremljeva-

njem radijskega orkestra, dirigent Heri Svetel — Guilmant: Božični ofertorij; orgle Winchesterne katedrale — 20.45 Čelo solo, izvaja Bogi Leskovic — 21.15 Koncert tamburaškega orkestra: Božične pesmi, vodi Karmelj Lojze — 22.00 Čas, vremenska napoved — 22.15 Radijski orkester.

Četrtek, dne 26. dec.: Kmečki trio (Gregor Janko, Stanko Avgust, Nachförg Fr.) — 9.45 Versko predavanje (prior Valerijan Učak) — 10.00 Prenos iz cerkve sv. Cirila in Metoda — 10.50 Raha-Rajhenič: Pokljuka, suita; dr. Svava: Suita slovenskih narodnih; Osterc: Variacije na Schwabovo pesem »Slanica«, suita, izvaja radijski orkester — 11.30 Mladinska ura — 12.00 Čas, objava sporeda — 12.15 Plošče — 15.00 Nagrajena in odkupljena dela iz letošnjega glasbenega natečaja: Gregor:

V dolenskih gričih; Jakl: Spomini naše mladosti, venček; Muser: Vaške pripovedke, venček narodnih. — 16.30 Ilja Alojzij: Mihovega Tineta sveti večer (bere Valo Bratina, član Nar. gled.) — 17.00 Prenos lahke glasbe iz Nebotičnika — 19.30 Nac. ura — 20.00 Čas, poročila — 20.15 Člani rad. dramske družine, Fantje na vasi in kvintet na pihala »Hmtadra« —

Petek, dne 27. dec.: 12.00 Uvertura (plošče) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, objava sporeda — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Vrednotenje gospodinj-skega dela (Minka Govekarjeva) — 18.20 Glasbene slike (plošče) — 18.40 Naši kovinarji (Češnovar Slavko) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Prenos iz Zagreba:

Koncert zagrebškega kvarteta (Mirov, Graf, Arany, Fabbri) — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila —

Sobota, dne 28. dec.: 12.00 Plošče — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Plošče — 18.40 Poročila zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nac. ura — 20.00 Prenos iz ljubljanske opere, v I. odmoru glasbeno predavanje (Ukmar Vilko).

Industrijalci, fabrikanti, trgovci!

Organiziram prodajo vsakega artikla po novem načinu. — Uvajam nove fabrikacije. — Znamko za odgovor. — Dopiše na upravo lista pod šifro »organizacija«

Verlič Josip, Ljubljana

lastnik trdke.

Ant. Krisper
Coloniale
Tyrševa c. 31

Ustanovljeno
leta 1834

Telefon št. 22-63
Brzjavni.
Krispercoloniale

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Veleprazarna kave - Mlini za dišave

Zaloga spirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna posrežba! Ceniki na razpolago!

MERCINA IN DRUG**TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO**

Glavno zastopstvo in samoprodaja za Slovenijo vseh izdelkov tovarne za dokumentni in kartni papir

BRATJE PIATNIK, RADEČE**LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 3****Krize bo konec,**

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

ki izplačuje nove vloge, vložene po 1. 1933, neomejeno ter jih obrestuje po 4-5%
Vloge nad Din 400.000.000—
Rezerve Din 14.000.000—

Naročajte in čitajte „Trgovski list“!**Oglašujte****V**

Trgovskem
listu!

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE**TISKARNE**

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi poizredno nizkih cenah: Salda-konte, strace, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjige, risalne bloke itd.

Lepila za knjigoveznice, tovarne kuvert, kartonaže in ostalo industrijo,
Lepila za etiketiranje na papir, les, steklo, pločevino etc.

izdeluje v neprekosljivi kakovosti
in dobavi po najnižjih cenah

„Savinja“ d. z o. z.
Tatcen - st. vid nad Ljubljano

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte vzorce!

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin**Ljubljana**

Zaloga sveže pražene kave
mlekih dišav in rudninske vode

Točna in solidna posrežba! — Zahtevajte cenik!

B. ŽILIČ

LJUBLJANA, Tyrševa c. 11
poleg „Figovca“

nudi na drobno in
na debelo

Zahtevajte ponudbe!

železnino, porcelan, steklenino, kompletne kopalne in straniščne naprave, štedilnike, peči, vse gospodinske in gospodarske potrebščine, okovje itd.

Trgovcem priporočamo, da nudijo v svojih prodajalnah domači pridelek

„Naš čaj“

„NAŠ ČAJ“ je mešanica domačih čajnih zelišč najboljša naravna krepljena hrana

Po odobrenju Ministrstva za soc. politiko in narod. zdravje dovoljeno je izdelovati Kmetijski družbi v Ljubljani in prodajati v vseh špecerijskih trgovinah

